

Oglasi, priglasila št. likaju i računaju se na temelju običnog cjenika ili po dogovoru.

Novi za predbrojbu, oglaš. št. selju se naputnicom ili palop. sliom post. štodielice u Beču na administraciju lista u Pulu.

Kod naručbe valja točno označiti ime, prezime i najbližu poštu predbrojalka.

Tko list na vrijeme ne primi, naka to javi odpravljenju u stvarnom pismu, za koji se ne plaća poštarina, ako se izvana napisu "Rokomacija".

Cekovnog računa br. 87949. Telefon tiskare broj 38.

NAŠA SLOGA

Poučni, gospodarski i politički list.

"Stogom rastu malo stvari, a nosloga sve pokvari". Narodna poslovica.

Odgovorni urednik i izdavač Jerko J. Mahulja. — U nakladi tiskare Leginja i dr. u Puli ulica Gialla 1. — Glavni suradnik prof. M. Mandić u Trstu (Via Crociera br. 1, II. kat.).

Izlati svakog četvrtka o podno. Netiskani dopisi se ne vraćaju n opodpisani ne tikaju nefrankirani ne primaju. Predplata za poštarinom stoji 10 K u obću, 5 K za seljake na godinu ili K 5—, odu. K 2-50 na pol godinu. Izvan carovine višu poštarinu. Plaća i utužuje se u Puli.

Pojedni broj stoji 10 h., zaostali 20 h., koji u Puli, toll izvan lista.

Uredništvo i uprava nalazi se u "Tiskari Leginja i dr. prije J. Krepčić i dr." (Via Gialla br. 1), kamu naka se naslovljuju sva pisma i predplato.

Diamantna misa Oca Frana Dobrovića.

Na Uskrs dno 11. o. m.j. navršuje se 60 godina što je jedan mladi fratar u Bazilici Sv. Antuna Padovanskoga u Padovi prikazao Bogu prvu nakrvnu žrtvu. Bilo je to godine 1849. Godine 1899, a baš na dan Uskrsneča Gospodinova, čitamo da je taj isti fratar, sada častni starina, proslavio u istoj Bazilici u Padovi svoj pedeseti god misnikovanja, svečanom načinom prikazao je Svevišnjemu u zahvalu zlatnu spomen svoje prve miso.

Iz grada Cresu, tog negda umjetno uspanog grada našeg, a što no se nasilnim hrupom od dubokog sna tresu i uspavane oči širom progledavaju i naokolo bistro i veselo gledaju, kao da se čude. Što je to bilo, te snašav se nakon stoljeća opet među svojom hrvatskom braćom od radosti se orose, — iz tog hrvatskog Cresu dolaze nam radostni glasovi o velikom slavlju što će ga na dan Uskrsa 1909 godine Gospodinove proslaviti. Kao što je s ponosom gledao pred 60 godina u svoga sina, tada mladog fratra, kako je pred deset godina istog tog sina slavu slavio u Padovi, tako će eto sada velebnu postu iskazati tomu svomu velikomu sinu tim više, što mu se povratko sada nakon mukotrpnog i rodoljubnog rada u njegovu krito, proslavivši svojim umom rodni si grad i sebe. A da još veću poštu i zahvalnost iskaže svom rodnom domu, g. 1849 mladi fratar, sada kao starić vraća domu svoju slavu i slavi u tom domu 60-godišnjič svog misnikovanja — diamantni pir u Slavu Božju. A tko je taj skromni mladi fratar, taj tihi častni starina. To je Otac Frano Dobrović, pravi Cresanin, franjevac konventualac.

Jakov Grgur Dobrović.

Zadnjih godina vladavine mlatačke republike, dakle kenem osamnaestog stoljeća, doseli se u Cres mladić Ivan Dobrović iz Rukavca. Taj mladić, koji je kod kuće ostavio još troje braće, probjegao je u Cres, da izbjegne vojničkoj službi, te se nastanio kao sluga u bačvara Tuhtana iz Kastva. Kod njega je izučio bačvarski zanat, i oženio njegovu kćer Tonku. Iz tog braka imao je četiri sina i jednu kćer.

Najmladjemu, koji se rodi 11. ožujka 1825, nadjenuse na krstu ime Jakov Grgur. Jakov Grgur bi kršten 12. ožujka 1825, i taj dan naš otac Frane, jer Jakov Grgur je on, naš svećar, svetkulo svoj imendan, "budući u taj dan sam bio preporedjen u Isukrstu i postao član i udo Crkve njegove, odbaciv dan poroda koj mi je obćenit sa životinjama" kako to sam zgodno kazuje.

Istaknut ćemo ovdje jednu crticu o porodu Jakova Dobrovića — Oca Frana — koju i sam rado s humorom pripovijeda. Kad se je rodio dogodilo se kao čudo, jer nije plakao nego pjevao. Babica se je vrlo začudila i rekla njegovoj majci "Comare questa creatura canta" — kuma ovo djetesce pjeva. To da mu je majka smješće pripovijedala nakon 30 godina kad se vratio u Cres iz Padove i čula pjevati. A otac Frane je vrlo muzikalni i bio je izvrstan pjevač.

Do 18-te godine, dok nije usao u samostan kao kandidat, proživio je mali Jakov pod okriljem dobrih i blagih roditelja, koji su brižno i skrbno uzgajali svoju djecu kršćanskom duhu i strahu Božjem. U toj dobi učio je i bačvarstvo, te nam otac Frane i danas znade pripo-

vjedati kako se stružaju duge, kako se šesilom udesi dno za bačvu, kako valja obuturiti lid. t. j. znao bi složiti i zgotoviti bačvu. U petoj godini počeo je polaziti školu, dakako talijansku, te je havat-sku riel čuo samo kod kuće.

U 13 godini primljen je u Cresu u samostan kao pitomac, gdje je pohađao gimnaziju tri godine, a 3. listopada 1841 obukao je redovnička haljina i poslan u Split.

Otac Frane.

U Splitu položio je lpete za tri razreda, te je primljen u četvrti i tako svršio svu gimnaziju i filozofiju u sjemeništu, odakle je 1846. poslan u Padovu gdje je izvršio novicijat i ostale nauke. Tu je god. 1849. zaređen za svećenika i rekao prvu sv. misu. Iz Padove htjeli su ga, radi njegovih umnih sposobnosti poslati u Beč na višje nauke. Ali mladi Otac Frane izmolio je, da ga pošalju u milu domovinu, što mu i udovoljise, te se sasvim posvetio svomu narodu i službi Boga. A to je i pokazao odmah djelom u Cresu i drugdje, ne žaleći ne samo truda nego je i iz svojih prištenja do zadnje krajcare znao dati u korist crkve. Taj blagotvoran njegov rad opaža se i danas u Samostanima Cresu i Splitu, gdje je osobito u Cresu popravio svu crkvu, proširio samostan, a iz svojih prištenja darovao je samostanskoj crkvi u Cresu jedan krasni kalež, a za zvonik jedno zvono.

Prostor lista nam ne dopušta, da mi ovdje istaknemo sav obsežni rad Oca Frana za Crkvu i Red, dosta da rečemo, da je bio kroz više od 20 godina nadstojnikom samostana što u Cresu, Splitu i Šibeniku. U ovom posljednjem mjestu bio je kroz

tri godine vjeroučiteljom i učiteljom pjevanja na djevojačkoj školi u samostanu sv. Lucije. Od god. 1891. kroz osam godina bio je u Padovi kao ravnatelj kora u bazilici sv. Antuna, gdje je god. 1899. odslužio zlatnu misu, a zatim se povratio u svoj rodni omiljeni Cres, gdje od tada i danas neprekidno boravi, te predma 85-godišnji starac, bistar umom i mladenačkim žarom jošte i sada neprestano radi i živo sudjeluju u vinogradu gospodjem i u narodnom pokretu.

Za svoj zaslužni rad bio je od ređni i nagradjen. Godine 1887. bio je naimo od desinitorija predložen a od generala proglašen stalnim desinitorom i „Pater Provinciae“, što je najviša čast iza oca državnika; god. 1895 bio je od Vrhovnog Starješine Reda u na predlog desinitorija uzdignut na čast Naučitelja sv. Bogoslovlja.

Kako nije težio za nikakvim častima svjedoti okolnost, što mu je desinitorij javno izjavio, da mu Red podieljuje to časti radi velikih zasluga po Red i po tomu da nije dužan nikomu se zahvaljivati za to.

Otac Frane kao rodoljub.

U ono djetinjstvo doba Oca Frana a i za zrelih godina, hrvatska svijest ne samo da u Cresu nije bila ni u povojima nego i u samoj užoj Hrvatskoj i po Dalmaciji jedva jedvice da se je počela gdje-gdje kao riedka luč pokazivati. Zato se u velike divimo sada ovom žarkom otacbeničtvu, onoj živoj vatri, kojom je prožeto rodoljubno hrvatsko srce Oca Frana, kojim je u domovini i u tudjini bio zauzet za svetu hrvatsku stvar i pored svojih mnogih zvanličnih poslova žilavo radio oko praubdenja hrvatske svijesti, osobito kod

Porečko-puljska biskupija.

(Nastavak.)

Gospodarski interesi su dozvali mlatačku republiku u Istri. Primorski su gradovi živjeli od pomorstva; njihovo drvo, kamen (oboje još i danas) i sol bijaše dobro poznato i od trgovaca cijenjeno u Mlecima. Jedino trgovački grad kao Mleci mogao je zadovoljiti njihovo interese. Da je narodno čuvstvo malo odlučivalo, vidi se već iz toga, što su se mnogi gradovi i opirali mlatačkoj vlasti. Ta Trst se 1352 sam drage volje pokorio Habsburgovcima u Beču! Gospodarski interesi vezali su našu talijansku gradiće na Mletke a no narodno čuvstvo.

Osim grofova pazinsko-goričkih, patrijarha ogljajskih i mlatačke republike bilo je u Istri još i drugih manjih gospodara. Među njihovim posjedovanjima nijesu granice bile svjeda stalne i sigurne, nego su se više puta uređivale. Tako je 5. svibnja 1275. napisan glasoviti „Razvod među posjedovanjima patrijarke ogljajskoga, kneza pazinskoga, općine pazinske, vlade mle-

tačke i drugih vlastelina zemlje istrijskoga“. Budući da se Razvod dotiče i krajeva današnje porečko-puljske biskupije, nije dosta da se ovdje samo spomene taj znameniti spomenik iz 13. stoljeća; on zaslužuje više pažnje, nego su mu je Hrvati u Istri do sada izkazali.

Godine 1850. našao je Razvod Josip pl. (= de) Susanni (možda Susanj) danas je već taj rod izumro) u svom arhivu u Kršanu. Dobbio ga je od njega Dr. Ljudevit Gaj, hrvatski preporeditelj, koji ga je izručio Zemaljskoj knjižnici u Zagrebu. Tu se od učenjaka prvi počeo njim zanimati Ivan Kukuljević-Sakcinski neumorni sakupljač naših hrvatskih knjižovnih starina. U sv. II. Kukuljevićeva „Arhiva za jugoslavensku povjesnicu“ od god. 1852. stampao je Razvod latinskim slovima prvak rodoljub Dr. Ante Starčević, premda je spomenik pisan i sačuvan glagolskim slovima. Starčević ga je stampao latinskom, da ga svaki može lako čitati. Do tada, do godine 1852., nije niko u Istri našta o njemu znao. Kada ga je god. 1863. stampao glagolcom za učeni svijet sam Kukuljević

u svojoj zbirci Monumenta Slavorum meridionalium pod naslovom Acta croatica. Konacno ga je god. 1898. stampao ćirilicom sveučilišni profesor Dr. Gjurjo Šarmin u I. sv. „Hrvatskih spomenika“, što ih je bila počela izdavati Jugoslavenska akademija u Zagrebu. Starčević, Kukuljević i Šarmin nastojali su, latinicom, glagolcom odnosno ćirilicom, da stampaju Razvod vjerno, ali tumača, koji je veoma potrepit, nijesu mu napisali, pačo svo do danas još uvijek nitko.

Kad se je god. 1850 našao u Kršanu hrvatsko-glagolski rukopis Razvoda, brzo se je doznalo i za neke druge rukopise. Talijanski povjesničar Petar Kandler je dobio među god. 1846.—1852 (valjda iz Trsta i Pazlia vjerna preps talijanskoga prijevoda po kršanskom rukopisu. Taj je prijevod bio sastavio god. 1717. bilježnik ili notar patrić Ljubić Belasić, kancelar pazinskoga kneza. Kandler je stampao dobiti preps Belasićeva prijevoda kršanskoga Razvoda u svoj Codice diplomatico istriano. Tim je eto i Talijan pripisao Razvodu veliku važnost za Istru, pak su se i Talijani

počeli zanimati za to pitanje. God. 1872. je u Mosćenicama našao Dr. Andre Amorošo drugi talijanski prijevod Razvoda od 15. studenoga 1740. od Antuna Josipa Cerovec, kanonika senjskoga. Nove rukopise Razvoda, našao je još prije Hrvat Sime Ljubić god. 1858 u Arhivio generale u Mlecima: dva različita nepotpuna latinska rukopisa, koji su sigurno prijevodi iz hrvatskoga Razvoda, i jedan talijanski rukopis. Ta tri rukopisa vidio je na istom mjestu u Mlecima 1873. Talijan vitez Toma Luclani. Ljubić je u Strlinama (VI. 1874.) stampao jedan latinski rukopis Razvoda od javnoga bilježnika popa Ivana Golubića (ili Kralovića) iz Modruše u Hrvatskoj od g. 1526 a ovjerovljen po tadašnjem podkapetanu i namjestniku grada i kotara pazinskoga Bartulu de Rannoeh i k tomu još talijanski rukopis sličan Kandlerovom od popa Belasića. Ljubić je tom prilikom progovorio opširnije i o Razvodu uopće, iz čega je jasno, kako je Razvod za naš važan: „Hrvatski tekst uzdržel neprocijenjeno blago za poviest našega jezika.

(Nastavit će se.)

svojih sugradjana, milih mu Cresana. Sve svoje škole izučio je talijanskim jezikom, te izim u roditeljskoj kući nije čuo hrvatske riječi. Ali ipak tih mišići zvukova, što ih je roditeljska ljubav duboko zasadila u njegovo nježno srce, nije nikada zaboravio, i čim se otrešao prašine školskih klupa, živo se dao na proučavanje hrvatskog jezika, kojega zvukovi ne samo da mu još više omilise, nego stao njime vještački pisati i raskrinkavati stajanje neprijatelje hrvatskog roda. Tko se nesjeća njegovih kratkih „Sičice iz Cresna“, otišutih u „Našoj Slugi“ god. 1898, a zadanih onim rodoljubnim žarom što ih samo patriotski i nesebična hrvatska duša napisa može. Njegovo hrvatsko rodoljublje karakterizira jedna gospođa, Talijanka, iz Šibenika, kad je Otac Frane bio tamo vjeroučiteljem i učiteljem pjevanja na djevojačkoj školi. Bilo je to god. 1886. Na samu zamolbu biskupa Fosco, teškom mukom primio se Otac Frane katekizacije i podučavanja u pjevanju u djevojačkoj školi nečakajući se primiti te službe izgovarajući se da ne pozna dovoljno hrvatski jezik, da u njemu podučava. Nu na molbu biskupa prihvatiti se posla, i učenicu ga tako zavole da su ga školske oblasti i sam biskup Fosco javno pohvalili. Kako je izvrstan glazbenik, njegove su učenice vrlo rado i skladno pjevale, tako da su i hrvatice i talijanasice i u kući i na ulci počele pjevati lijepe hrvatske pjesme. Talijanasici u početku se smijali svojim kćericama na tom zanešenju za hrvatski jezik i pjesmu a i za hrvatstvo, ali videći da to njihovo kećeri odusevljeno i ozbiljno shvaćaju, uzbuđeno se i zaključioše odstraniti Oca Frana sa te škole. I jedna debela gospođa talijanasica se skoči u viču i ode biskupu Fosco, te mu predoči veliku pogibelj za talijanasice ako bi stvar kročila kako je počela, te mu napokon reče: *Monsignor! se Ella lascia ancora quel catechista nelle scuole a S. Lucia, si faranno Croate anche le nostre carezze* (Presvjatli! ako pustite još onog vjeroučitelja u školama sv. Luce, pohrvatit će se i naše stolice). — Biskup Fosco, prem dobar i čestit, podlegao je uplivi talijanasica, dignuo je buduće školske godine Oca Frana sa službe. Ali i tom prilikom dao mu je definitivni podpunu zadovoljština, izabravši ga ponovno gvardijanom u Šibeniku, prem je biskup Fosco pisao kapitulnu da Oca Frana maknu iz Šibenika. Zalostno, da se jedan biskup bio dao tako daleko i nisko zavesti političkom strasću.

Naš Otac Frane nije mirovao ni na peru. Od velike važnosti po provinciju svoga reda i hrvatsku povjest jest njegovo znamenito djelo „Cenni storici sulla origine e fondazione del convento di S. Francesco in Cherso etc.“, koje je preveo i na hrvatski. Izim toga pohrvatio je „Priručnik Savršenosti“, a u latinskom jeziku složio „Caeremoniale Missae privatae“, te marljivo suradivao u „Našoj Slugi“.

Spomenuto njegovo djelo „Cenni storici“ (Povjestne crtice) proizašlo je iz njegove postojane borbe za emancipaciju Istarsko-Dalmatinske Provincije Reda konventualaca od talijanskog upliva. Njegovo živost i postojanost imade ponajviše zahvaliti Istarsko-Dalmatinska provincija njegovog Reda, da je napokon zadobila autonomiju. Punih 12 godina borio se za Provincija izabere Hrvata Provincijalom, te je napokon 1891 odnio pobjedu i te godine prvi put izabran Provincijalom Hrvat. Na dugo i široko bi zašli kad bi htjeli opisati taj boj za hrvatski karakter Provincije; i to opisati s vremenom zgodnije pero, — istaknuvši to i ovdje, da utvrdimo onaj veliki rodoljubni žar Oca Frana do svega što je hrvatsko.

Nije Otac Frane radio za hrvatstvo u svojoj čelici i užoj domovini: njegovo hrvatsko srce težilo je da upozna čitli hrvatski dom, pak eto ti njega gdje kao starac od 75 godina poput kakvog mladića pu-

tuje Hrvatskom i Slavonijom uzduž i poprieko, a Bosnom i Hercegovinom hrlu od mjesta do mjesta.

Prije nego završimo ove kratke crtice prikazat ćemo jednom malom zgodicom Oca Frana i kao uzornog gospodarara i njegovu ljubav, kojom je nastojao podići creskog kopača i na gospodarskom polju. Kad je sliksera uljetila sve vinograde Cresana, prvi je 1899 dao clepiti na samostanskom imanju Batajini američanske loze. Puk creski pak je zdvojlo, videć jednim mahom uništen najglavniji svoj dohodak, te nije htio vjerovati u američku lozu. Otac Frane videć da tu ne pomažu savjeti i pouke, kad mu je na tom posjedu nakon tri godine dobro urodila američanska loza, napunio bačve tim mastom, naprtio na kola, te ih je dao provesti gradom sa velikim napisom na bačvama: *Cresani, sadite i ciepijte američku lozu!* To je pomoglo, jer su se njegovim primjerom poveli svi i one isle jeseni i zime bilo je posadjeno više od sto tisuća loza.

Djelovanje ovog ugodnika Božjeg i velikog Hrvata nije u ovim potezima ni izdaleko prikazano onako, kakovo u istinu jest. Ovdje smo donekle nadopunili njegov životopis, opisan u „Prosvjati“ od g. 1902., i izneli u kratko što smo čuli od njegov samog, dočim njegova pisana autobiografija u ugodnom dialogu zaprema preko 140 stranica.

Sretnima se pak scienimo, da mu naš list u ime čitloga hrvatskoga naroda u Istri uzmogno i ovim kratkim crticama uveličati njegovu riedku slavu.

Diamantna misa.

Vrlo riedkima dana je milost, da u visokim godinama čili i zdravi dočekaju diamantni jubilej. Tu milost doživio je eto naš Otac Frane, zdrav duhom i tielom. K tomu njegovu slavju veselo hrlje njegovi mili Cresani, da mu iskazu dužnu počast svoje odanosti i ljubavi, kojom ljubavi je Otac Frane proniknut svim srecem i dušom za sav hrvatski narod a posebice za creski puk — kopače svoje.

Na dan Uskrsa prikazat će otac Frane Svemogućemu Tvorecu nekrvnu žrtvu u spomen 60-godine svoje prve mise, te kao što je Otac Frane za prve mise i kroz čitli svoj viek molio i radio za sreću hrvatskog naroda, tako će se i za diamantne svoje mise u svečanom tom trenutku u svojim molitvama sjetiti poltačenog svog hrvatskog naroda za bolju sreću i slobodu.

U duši harni svečaru za dobra djela što ih je učinio hrvatskom rodu, naplata neka mu bude vječna uspomena medju nama.

Radosti pak i veselju creskoga puka pridružujemo se i mi, te hrvatskim odusevljenjem i svim srecem ovom ugodniku Božjem i velikom Hrvatu iz dna duše kličemo:

Da živi Otac Frane Dobrović!

Uskrs!

»Evo dana, što ga učini Gospod, radujemo se i veselimo se na nj«.

Bliža nam se opet velikanstven blagdan Uskrsnuća, koj nam predočuje pobjedu vječnoga života nad vremenitom smrću, pobjedu svjetla nad tminom, pobjedu dobra, plemenita i uzvišena, nad zločom i opakšću.

Nakon duljega zimskoga sna stala se božja priroda buditi skinov na svoje teško sniežno pokrivalo. Krasan i dubok smisao leži u tom, što je naša sv. crkva postavlila blagdan Uskrsnuća na granicu između zime i pramaljeća kadno ista priroda slavi svoje uskrsnuće na novi život. Svakoga-dlanji preporod prirode u ovo doba sjeća nas na vječne promjene u ljudskom vieku u životu pojedinaca i naroda, dočim nas nadahnjuje čvratom nadom u bolju budućnost na ovom i na drugom svijetu.

Priroda se obnovila, novi, mladi život sili na dan. Sunce je poskočilo, trava izbjila, rano bilje razvija svojo pupoljke, sve se zeleni, sve oživljuje, sve obećaje nove bogate plodove. Iz mirve prirode nastao je novi život.

U doba dakle preporoda velikajnih krasota prirode slavi katolička crkva blagdan Kristova Uskrsnuća, koji se je žrtvovao na križu na Golgoti, da odkupi ljudski rod iz vječnih tmina i da ga privede na vječno spasenje.

Ovoga tjedna zavila se crkva u crno, zalostno ruho, tugujući radi muke i smrti najuzvišenijeg Pravednika svih vjekova koji je prikazao sam sebe svomu Ocu nebeskomu, da ublaži Njegovu sreću zbog težkih grieha čovječanstva. Posljednji dani ovog čedna sjeđali su nas one zaglušne buke i onog bjesomućnog kliktanja razjarenare židovske svetinje, koja je tražila smrt pravednika, da zadovolji svojoj strasti i krvočnosti. Kao bjesni risovi navališa ga Njega noću, svezaše ga kano razbojnika, s njega kidase haljine, gulgjaše meso, pljuvaše mu u lice, okruniše trnovom krunom videć: propni ga! A kad je mljađni i neodlučni sudac doviknuo razdrznoj svetlini da nemože nevinu odsuditi, zagrimulja u jedan glas: krv njegova neka sidje na nas i našu djecu! I sasla je ta nevinna krv na sav ljudski rod, ne da kazni i pedepsa, već da lteči i spasava.

Smrt Pravednika trajala je samo tri dana. Pravednik je ustao iz groba, usino je vlastitom snagom na novi, slajni život. Njegovo Uskrsnuće izazvalo je silno veselje medju narodima, koji su stenjali u lancima robatva, u suzanjstvu tmine.

Svojm Uskrsnućem pokazao je naš Spasitelj, da je Bog, a tim ujedno, da je njegova nauka, naša sv. vjera, nauka božanska. Tim Uskrsnućem podana nam je nada, da ćemo i tjelesno uskrsnuti budemo li sada o Uskru duševno uskrsnuli. Toga radi imademo dosta razloga, da se ovim povodom radujemo, jer je ovo dan, što ga učini Gospod. — Uskrsnuće Spasiteljevo jest dakle ne samo temelj naše vjere, nego i zalog našega spasenja. Ono nam je vječnom podukom i vječnom slikom onoga preporoda, za kojim težimo od vjekova. Strašne su bile muke Kristove i grozna smrt njegova. Premda je svojim slavim Uskrsnućem nesumljivo i neoborivo dokazao, da je on pravi Bog, htio je ipak da trpi onoliko muku, onoliko sramotu i onakvo poniženje, da nam da primjer kako imademo i mi, Njegovi sljedbenici stipljivo i srčano podnašati sve muke i patnje za istnu i pravo.

Uskrsnuće Kristovo radostna je svetkovina za čitavo kršćanstvo kao dan nade i vjere u pobjedu. U nedjelju će se milijuni i milijuni duša sa strahopoštanjem sjetiti Onoga, koji je jedino iz ljubavi prema potištenom i zanemarenom čovječanstvu na sebe primio čovječju pat, da nam sam na sebi pokaze kako je do uskrsnuća duga i trnovita cesta. Njega će se sjetiti mugućnici i siromasi, nemoćni i silni, ponajpače potlačeni i novoljni, koji stradaju i trpe zbog ljudske zlobe i nopravde. Njega će se sjetiti osobito sav naš rod, koji vjeruje u Njegovu milost, u Njegovu dobrotu i svomogućnost. Ta On je najveći zaštitnik ubogih, potlačeni i potištenih.

I doista nas nalazi blagdan Uskrsnuća Spasiteljeva potišteno, podčinjeno i raskomadano, nu mi nemišljemo radi toga zdavljati, već stalom vjerom u providnost božju, koja nas je kroz vjekove branila i štiti, podati se svim silama na što uztrajni i življivi rad za slobodu i sreću našu, za našo tjelesno i duševno spasenje.

Spasitelj je svojojvoljno podnio strašnu muku i sramotnu smrt za slobodu svaga čovječanstva. On je odkupio svojom svetom krvlju čitav svijet — dakle i Tebe mili rode. Zato Ti kličemo iz pune duše: »V vladji sra! dok nesvane i Tebi dan

uskrsnuća. Pripravljajmo se za taj dan uztrajno i neprestano, pa đaj nam milostivi Bože, da proslavimo čim prije i čim dostojnije i svojo narodni Uskrs!

U to ime svemu našem narodu bio čestit Uskrs!

Skupština

„Gospodarske zadruga“

u Kastvu dne 7. marča 1900.

Poslovanje gospodarskih zadruga bija od dana na dan sve veđim, i tim se poslom ima bavili u prvom redu zadrudni tajnici. — Pokrajinsko gospodarsko vijeće uvidjavući tu činjenicu i želeć, da bi zadruga svoje djelovanje još više razvile, obratilo se je okružnicom na sve zadruga, da li bi pojedina od njih bila voljna primiti u službu tehničkog tajnika, koji bi uz obične pisarničke poslove također podučavao kmetove u njihovom gospodarstvu i držao češće javna predavanja u svojem predmetu. — Ova se je zadruga izjavila za mjesto takvog tehničkog tajnika, obzirom na prostranost i veliki broj članova te se je u tom pitanju do sada postiglo sljedeće: Sa strane zadruga doprineslo bi se k plaći tehničkog tajnika K 200—, zomaljski je odbor u tu svrhu obećao za godinu 1900. svotu od K 800, a občina Kastav iznos od K 200. I sa strane c. kr. vlade tražilo se je doprinos k plaći i stanarini za tehničkog tajnika, ali nema još riešenja. — O celom tom predmetu obavješteno je pokrajinsko gospodarsko vijeće i ima izgleda, da će naša zadruga dobiti takvog tajnika, koji će posvetiti sve svoje silo na korist zadruga.

Dne 28. augusta 1908. bili su zadrudni račun pregledani po revizoru „Zadrudne Zveze“ u Ljubljani, te će vam se o tom poslu pročitati odnosni zapisnik, da ga uzmete do znanja. Ujedno imalo bi se odlučiti već danas prema odluci zadrudnog odbora kojoj će „Zvezi“ ova zadruga pristupiti.

U godini 1908. naručila je zadruga za svoje članove preko 100 q. modre galice, a bilo je nešto iste preostalo od predprošle godine. — Lani prodalo se je iste u količini od 67 q., dočim je zadrugi ostaje na raspolaganje preko 50 q. — Minull se je godina prodavalo i preko te mjere galice, a prošlog ljeta zbog dugotrajne suše jesu vinogradari mnogo manje škropili buduć se nije nigdje pojavila peronospera. S druge pako strane razlogom je što je zadrugi preostalo vidrijola, da je u zadnje vrijeme bila ciena galici znatno pala, pa se je mnogi zadrugar posluzio za svoju porabu kod najbližnjeg trgovca. — Zadruga nije mogla izplatiti sve naručene galice već za istu duguje još i danas 1000 K, što će se moći izplatiti istom ljetos, kad se bude galicu razprodalo. — I minule godine dobavilo se je deset novih škropilnica koje su bilo dane članovima na uporabu. — Da zadruga odplati čim veću svotu dugovine za modru galicu, upotrebila je u tu svrhu i nekoli iznos položen kod zadrudno blagajno od gospodarara, koji su prerano morali prodati svoje bikove zbog nposposobnosti, koje iznosi ili su na korist pokrajinskog gospodarskog vijeća. Kad se je to probiilo istom vijeću nije ono uvažilo vanjanih razloga, zadruga, da ju počeka radi izplate, dok razproda galicu, već je nasuprot pokudilo taj samovoljni rad zadruga. — Upitalo se je isto vijeće, dabi zadrugi radi isplate galice dalo bezkamatni zajam, ali nije se uvažilo niti toga. Predpostavljena nam dakle oblast niče pripomoć i bezkamatni zajam, dočim zadruga mora stranaj tvrđi vrhu duga za galicu plaćati 6% interesa.

Pokrajinsko gospodarsko vijeće raspisalo je u pokrajini i ovo godine 25 nagrada po K 50— i 25 nagrada po K 25— za poboljšanje pašnjaka i sjenokosa. —

Nastavak u priloga.

de dugo i na tom, da potalijano naše
 adice i naša sela, mjesta, gore, brda,
 me, livade i polja, u obće sve što je
 se, to moramo biti na oprezu i uvijek
 pravni, da svaki novi nastaj ili našu
 našu starinu što odvažnije odbijemo.
 Talijansko-planinsko društvo „Monte
 ngglore“ (Učka) praviti će bez dvojbe
 lete u naše gore i brdine, pak će po
 ojoj čudi i naravi htjeti, da označi pu-
 je, staze, ljepše vidike i mjesta i t. d.
 njanskimi nazivi ili imeni. Tomu se mo-
 mo odlučno oprijeti. Tomu se mora ju oprijeti
 obćinske uprave, jer se bez njihove pri-
 le neami je i nemože mienjati imena ili
 ziva ničemu. Svaki takav pokušaj treba
 klici zatrti, pa gdje nebude isto milom,
 štiti će silom. Mi neidemo kvariti talijan-
 ta imena ni gorama ni brdinama ni ri-
 čama ni potocima, pak zahitjevamo, da
 i našu starinu štije i poštuje.

Ovako na ravnjanje onima od toga
 Monte Magglore i našim rodoljubima
 tom Istru.

Sastanak obćinskih službenika. U
 edelju dne 28. o. mj. obdržavao je u
 rstu odbor društva za unaprijednje in-
 zresa općinskih službenika Istre svoju re-
 ovitu sjednicu.

Prigodom te sjednice biljase zaklju-
 eno: isposlovanje promjene § 2, 6 i 7
 drovinskog zakona; svestranog uređenja
 rganičkog pravilnika i službene pragma-
 tike; izvršteno je na pragmatiku svih obć.
 lužbenika kao stalno namješteno; obavie-
 est o odmjerenju plaća, te eventualan
 rosvjed ako isto neodgovaraju mjesnim
 rillkama, isto tako dali je zakon o mirovini
 reč svuda u krjeposti; uvedenje nedjeljnog
 očitka u smislu postojećih zakona. —
 Jpravljenje pozivana sve općinske službe
 hke koji još nijesu članovi društva, da
 stome pristupe.

Zahvalna sreća bolesnica, piše list
 za vlasnika i izumitelja od Dvostruko
 elektro-magnetički križava R. B. Broj 86-
 987 gosp. Alberta Müllera iz Budimpešte,
 V/41 kotar, Vadsz ulica broj 34. Isti list

nam je u ruke priplo te ga mi doslova
 opotujemo, koji glas:

Blagorodni Gos Müller!
 Vas križ broj 86.986 kojega ste mi
 poslali, jest izvrstnog djelovanja. Isti je
 mene od zujenja u uhu, od nervoznog ku-
 canja srca i živčane bolesti izliječio, tako
 da sam sada sasama zdrav, a toga primite
 moju najljepšu hvalu, te Vas opunovlašću-
 mje da moj dopis, ako želite, proglasite.
 Ujedno Vas molim da mi još jedan takav
 stroj pod. pod brojem R. B. br. 86.967
 za 8 kruna ali odmah pošaljete. — Sa što-
 vanjem: Antonia Marčović rođ. plemenita
 Krečić de Corbavia, čin. udov.
 U Gospiću, (Hrvatska), na 16. Listopada.

Javna zahvala.

Ovime se zahvaljujem svim prijate-
 ljima i znancima, koji su nas tješili u ve-
 likoj našoj tugi za nezaboravnom i premi-
 lom nam kćerkom

Dinkom

koju je nemila smrt prerano pokosila i
 nama ožalošćenim roditeljima za uvijek
 ugrabila.

Posebna hvala cij. gospodjici M. Tri-
 najestić ravnajućoj učiteljici i Gospodji A.
 Volarić, koje su svojom školskom djecom,
 a pokojničiniim drugaricama dopratile ju do
 mitnog potčivališta.

Zahvaljujem ovime i mjesnom „Dje-
 vojčakom Druztvu“ koje je takodjer pri-
 susustvovalo pogrebu.

Osobita hvala veleuč. g. Dr. Otmaru
 Brovetu obć. liječniku, koji je mnogo na-
 stojanja i sve svoje rijetke sposobnosti
 upotrebilo, da bi nam ju očuvao i od duge
 bolesti njezino tijelo ojačao.

Svima nam od nas hvala, a od Boga
 plata!

Vrbnik, 5. aprila 1909.
 Ožalošćen roditelji
 Katica i J. Mate Oršić

**Austro-Hrvatsko parobrodarsko društvo
 na diionice u Pantu.**

Plovitbeni red
 vrijedi od 2. travnja 1909. do opoziva.
Pruga: Rijeka-Punat.

Svaki dan osim nedjelje	Odl. Dol.	Postaje	Dol. Odl.	Svaki dan osim nedjelje
6.—	odl.	VPUNAT	dol.	4.60
6.15	dol.	Krk	odl.	4.85
6.25	odl.	Glavotok	dol.	4.25
6.10	dol.	Malinska	odl.	3.40
6.15	odl.	Omišalj	dol.	3.35
6.45	dol.	RJEKA	odl.	3.05
6.55	odl.		dol.	2.55
7.40	dol.		odl.	2.10
7.45	odl.		dol.	2.—
8.45	dol.		odl.	12.65

Pruga: Baška-Punat.

Utorak Četvrt. Subota	Odl. Dol.	Postaje	Dol. Odl.	Poned. Srijedu Petak
8.45	odl.	Baška	dol.	6.—
4.45	dol.	Punat	odl.	5.—

Urijelno pristajanje u Njivčama i Staroj Bački.
 Ravnateljstvo si pridržuje pravo — prema okol-
 nostima — promjene plovitbenog reda.
 Agencija na Rijeci kod I. Pakučića, Via Andrássy 26.
 PUNAT, dan 2. travnja 1909.
RAVNATELJSTVO.

Preporučamo našim obiteljima
Kolinsku cikoriju.

**STECKENPFERD-
 LILIENMILCH-SAPUN**

Najblazi sapun za kožu
 kao i proti pjegama.

Dobiva se posvuda!

Pazite na djecu!

Kad su vam ranjiva ili imadu kraste
 osip, crvenilo na koži ili bud kakove ne-
 čistoće na tijelu, upotrijebite izvrstnu mast
 zakonom zaštićenu iz ljekarne **PEČIĆ** sada
 dr. B. Vouk — Zagreb. Djeluje najuspješ-
 nije kod svake vrsti rana (rezotine, ogre-
 bine, opekline itd.), kod prekomjernog
 znojavanja noguh i tijela te nebi smjela ni-
 jedna kuća biti bez glasovite

masti za djecu.
 Čuvajte se patvorina!
Očjena kutiji K — 60.
 Dobiva se u svim ljekarnama.
 Glavno skladište:
Ljekarna PEČIĆ sada dr. B. Vouk
 ZAGREB.

**Jeftino česko
 PERJE**

za krevete

5 kg. novo čihano K 960, bolja K 12 —
 bile pahuljice čihane, 18" — " 24 —
 kao snieg bile pahul-
 jice čihane . . . . . 30" — " 36 —
 raznašlje se franko pouzećem.

Zamjanjuje se i prima natrag uz naknadu
 tovar. troška.

BENEDIKT SACHSEL, Lobos, br. 259
 pošta PILSEN, Češka.

**Najizvrstnije i najbolje tambure
 pravi i razašilje**
Prva sisačka tvornica tambura
J. STJEPUŠIN,
SISAK (Hrvatska).

Odklikovan na Pariskoj izložbi g. 190
 te na Milenjskoj izložbi 1899.

Osim tamburah i skladba z
 tambure imade razna glazbala
 kao: gusle, citare, gitare,
 mandoline, harmonike
 okarine itd. za koje se
 šalje poseban cjenik sa
 slikami.

Veliki
 ilustrovan
 cjenik šalje
 svakomu
 franko i
 badava.

U istoj tvornici izlazi strukovni tamburaški mjeseč-
 nik pod naslovom „Tamburica“ koji donosi uz
 pouku i krasne tamburaške skladbe a stoji na go-
 dinu samo 8 kruna. — Tamburaška škola latini-
 com i ćirilicom tiskana.

Pozor! **Pozor!**

50.000 para cipela.
 4 para cipela samo za K 7.—

Radi obustave plaćanja nekojih većih
 tvornica, ovlašten sam jednu oveću zalihu
 cipela izpod cene. — Svakomu čovjeku
 šaljem 2 para muških i 2 para ženskih
 cipela na vrhcu iz crne ili žute kože sa
 čvrstim poplatima, moderne i elegantne
 mode točno po pripisanoj mjeri.

Sva 4 para stoje samo K 7.—
 Razašilje pouzećem
L. Zweig's Schuh-Export
KRAKOV broj 95.

Promjena dozvoljena, a na zahitjev vraćam i novce.

**PRÄCISIONS-UHR
 GENEVE
 OMEGA**

GRAND PRIX
 ST. LOUIS 1904

OMEGA

Ciepljeno (navrtno) američko traje
 (lozo) prodava **KRSTO PEČENKO** u
 Komenu (Gorička) i to:
 10.000 Plavine ciepljene na Rupestris Monicole
 2.000 Veliki trobljan ciepljen „ „

Poslovno geslo :
 - Uz mali dobitak, veliki promet, -
 istodobno samo dobra roba.

Imati dobro iduću žepnu uru nije uvijek
 nužda. Ipak za one, koji trebaju žepnu uru, a
 to je uz danuško prilike svaki koji praktično
 živi, ima samo takovu vrijednost, koja je dolgo
 pouzdana. Bolje je no imati uru, nego li takvu
 koja neido točno. Dobra i pouzdana ura čuva
 od štete i neugodnosti, netreba sa bojati da će
 se nepotrebno vrijeme utaman potratiti. Rođista
 moći će su točno abdržavati.

Ako dakle trebate takovu uru, to vam se naj-
 bolje preporučuju dobro poznato uru kao:
**ORIGINAL GLASHUTTE, SCHAFFHAUSEN, OMEGA,
 MOERIS i ORIGINAL ROSKOPF-PATENT**
 od zlata, srebra, nikela i oceli imadu uvijek
 veliki izbor na svatkoj strani.

Ljudevit Malitzky, urar
PULA, via Sergia 65.

Daje se oventualno i na obročno odplaćivanje.
 Veliki izbor svih drugih ura ujalilica, budilica,
 briljantne i općeno stvari, i potrebno za pušnja-
 dostu čekće mienjanj robu, to no držim cjenika,
 što je kod naručbe navesti vrst roba. Uz
 dobro jamstvo i preporuku talj. n stvori ni izbor

**Najbolji uspjeh polučuje se oglašivanjem u
 „NAŠOJ SLOGI“,**
 jer je razširena po svoj Istri, Goričkoj, Dalmaciji, Hrvatskoj, Bosni i Hercegovini.
 Molimo, da se kod naručbe pozovete na „Našu Slogu“.

ULICA GIULIA Br. 1. **ULICA GIULIA Br. 1.**

— SVOJ K SVOMU! —

**TISKARA I KNJIGOVEŽNICA
 LAGINJA I DR.,**
 Ulica Gialia 1. - PULA - Ulica Gialia 1.

Preporuča se za:
**TISKARSKE, KNJIGOVEŽEKE I GALAN-
 TERIJSKE RADNJE.**

SOLIDNA IZRADBA PEČATA iz GUME.

Imade u zalihli
**TISKANICE I KNJIGE za P. N. OBĆINE
 CRKVE, ŠKOLE, ODVJETNIKE, —
 — POSUJILNICE I KONSUMNA
 DRUŽTVA, TRGOVAČKE KNJIGE, —
 PISANKE za ŠKOLE kao i sve PISAR-
 SKE I RISARSEK POTREBŠTINE. —**

Prodaja papira na malo i veliko.

J. KOPAC

Odlikovani sa 3 srebrna kolajna
u Gorici godiša 1891, 1894, 1900.
Čestna diploma i zlatna kolajna
u Vidnu godiša 1908.
Zlatnu kolajnu i srebrni križ u
Rimu godiša 1903.

Svijećarna na paru
J. Kopac, Gorica, ul. Sv. Antona br. 7.

Preporuča pred. svećenstvu, crkvenom starešinstvu, p. n. slavnom ob-
ćinstvu svijeće iz prijesnog pčelnoga voska. Kilogram po K 5.— Za prije-
snost jamčim s K 2.000. Tamjan Myrrhae, Styrax, filijla i stakla za prije-
sno svjetlo po jeftinoj cijeni. Gg. trgovcima preporučam svijeće za pogrebe,
za božićno drve, vošteni svitci i med najjeftinije vrsti uz veoma niske cijene.
Žuti vosak kupujem u svakoj množini po najvišoj dnevnoj cijeni.

Na zahtjev šaljem ojenik franko.

Svi u krojački salon Zovića i I

Trgovina manufakturne robe i krojački salon
MARKO ZOVIĆ - PAZIN

Skladište odijela najmodernijeg kroja i sukna, kao i
samog sukna za muške i ženske
uz tvorničke cijene.

Svaku je slobodno pogledati i promjeriti robu.

Zašto može Zović za 30% jeftinije prodati živači stroj?
Zato! jer radi bez agenta!

Osam-podrišnja parancija. Konkurencija isključena.

Brza, točna i solidna posluša.

Novo: Prolječna i ljetna sezona!

SVI ONI BOLESTNI

koji nemaju apetita za jesti, koji trpe na slaboj probavi, za-
tvorenju, žgaravici, nadimanju, prekomjernom stvaranju
kiseline u želudcu, glavobolji, grčevima, pijući izvrstne
„Želudčane kapljice“

Ijekarne k' „Sv. Ćiril i Metodu“ u Pazinu,

--- povraćaju narušenom zdravlju prijašnju jakost i svježinu. ---
CIJENA: 6 bočica 2 K 60 fil.; 12 bočica 4 K 80 fil.

SVIM ONIM

koji trpe na kašlju, plućnom kataru, teškom dihanju, sla-
bosti, blidoći, preporuča se izvrstno bakalarevo ulje priprav-
ljeno sa željezom. Isto je tako ugodno pripravljeno, da ga i naj-
osjetljiviji bolesnik piti može.

Cijena jednog boč 2 krune.

Osobito se preporuča za malu djecu.

Ovi ovdje navedeni lijekovi dobivaju se samo u Ijekarni
k' „Sv. Ćiril i Metodu“ u Pazinu (Istra),
te se razasliju ili pouzecem — ili ako se novac unapred pošalje.
Napatuk uporabe priložen je u svakoj staklenci.

Ista Ijekarna preporuča svoje bogato skladište Ijekarničkih
specijaliteta, mineralnih voda, svake vrsti ovoja i t. d.

ODPREMNIČKO I KOMISIONO DRUŠTVO
„BALKAN“

d. o. s. j. u TRSTU
RIVA GRUMULA broj 14.
Telefon 2100. Brzjavni: BALKANSPEĐ.
Žiro-račun kod „JADRANSKE BANKE“ u Trstu.

Zahtjevacite liepo uredjeni
cijenik sa kolendarom 1909.
„Narodne tiskare“ LAGINJA i DR., Pula.

ISTARSKA POSUJILNICA u PULI

Prima zadrugare, koji uplađnja sadružnih djełova jedan ili više
po krana s.

Prima novac na štednju od svakoga, ako i nije član to
plaća od istoga 4 1/2 %
diate bez ikakvog odbitka.

**Vraća na štednju uložene iznosje do 2000 K bez predhodnog
odkasa, a iznos od 2000 K
ako se nije kod uložnja saglasno ustanovio vadit ili manji rok sa
odkasa, uz odkasa od 8 dana.**

Zajmova (posude) daje samo zadrugarom, i to na hipoteku
i sadružnice na garancija.

Uredovni sati svaki dan od 9—12 sati prije podne i 3—6 sati
poslie podne; u nedjelja i blagđane
zatvorono.

**Družvena pisarna i blagajna nalazi se u vlati Carrara vlastita
kuda (Narodni Dom) prvi pod došno, gdje se
dobivaju pobliže informacije.**

Ravnateljstvo.

**Dvostruki elektro-magnetički
KRIŽ ili ZVJEZDA**

R. B. broj 86967.
Telefon br. 45—22.

Godina staro bolesti izliječeno su sa mojim strojem
posve! Od izličenih sa mojim strojem R. B. broj
86967 izraženo zahvalo kao i od ožiljenih djełova
izdane svjedoče i priznanice iz svijta strana svitla
pohranjene su u mojoj pisarnici, gdje stoje svu-
komu u svako doba na vidu. **ODJE NIJE DAN LIEK
NIJE POMOĆ, MOLIM POKUŠATI MOJ STROJ,** jer
je to sigurno sredstvo protiv gore navedenim bole-
stima, a onaj bolesnik, koji po mojem stroju nebi
bio izličen najduže u roku od 40 dana, dobiva
novac natrag.

Uporabom osobito p. n. obćinstvo na to, da
se moj stroj ne smije zamjenjivati sa Voltinim, koji
je poradi svoga neuspjeha zabranjen u Njemačkoj
kao i u Austro-Ugarskoj, došli mo dvostruki
elektro-magnetički križ ili zvijezda R. B. br. 86967
osobito se hvall i uživa vanrednu dopadnost poradi
svoje izvrstne ljekovitosti.

MALI STROJ STOJI 6 K. Rabljeni mogu samo dječaci
i jako slabo gospođje.

VELIKI STROJ STOJI 8 K. Rabl sa kod ostarijih 20
godih, kroničnih bolesnih.

Dopisivajte i naručite obavljaju se i u hrvat-
skom jeziku. Pouzecom ili ako se novac unapred pošalje,
razasliju glavna prodavaona za tu i inozemstvo.

ALBERT MÜLLER.
Budišpošta, V/41. Kolar,
Vadaz-ulica br. 24.

OPCINSKA ŠTEDIONICA
u BIOGRADU pri moru (DALMACIJA).

Osnovana po regulativu e. k. Ministarstva u Boču, pod
Jamđenjam cijelokupne imovine općine Biograd i pod
državnom kontrolom.

Ukamaćuje uloge na štednju sa

5% čistih,

jer i porez na kamatu uloga plaća sama štedionica.

Podjeljuje hipotekarne zajmova, eskomptira mjenice i vrši
ostale bankarske poslove.

Uplatne listove e. k. poštanske štedionice za ulaganje
novaca šalje besplatno.

Prima u svoje dobro uredjene magazine svaku vrst
pedarskih proizvoda, daje na iste predujmova a uz vrlo po-
voljne uvjete i brine se za prodaju istih najkulantnije. Isto tako
kupa i prodaje svaku vrst robe po nalogu i na račun svojih
mušterija najpovoljnije. Otvora carinske kredite, ocarinjuje
robu i daje zajmova na robu ležeću u javnim skladištima.

Otprema svaku vrst pošiljaka u svim pravcima točno i
brzo, obavija reklamacije i daje svako strukovno ranašanje
i uputu brzo i badava.

nju Malome 23. i 24. travnja; Krku 26. i 27. travnja; Creau 30. travnja; Voloskom 3., 4., 5., 6., 7., 8. i 10. svibnja; Labinu 12. i 13. svibnja; Rovinju 17. svibnja; Poreču 19. i 21. svibnja; Bujama 22., 23. i 25. svibnja; Koprnu 7., 8., 9. i 11. lipnja; Škofljaku 12. lipnja; Piranu 14., 15. i 16. lipnja; u Pazinu biti će 14., 15., 16. i 17. travnja, u Motovunu 19. i 20. travnja, u Buzetu 22., 23. i 24. travnja, a u Podgradu 3., 4. i 5. svibnja.

Neustrašimo — praznom puškom. Prijatelj iz srednje Istre piše nam: Nekoji naši listovi Primorja, hrvatski i slovenski i odu vrlo lošu navadu što svaki naš i najmanji uspjeh objese na veliko zvono i što se narodnim protivnicima, koji imaju svu vlast u rukama, često groze praznom puškom. Tako sam ovih dana čitao u jednom trećanskom listu, da su Talijani stali zanimati se pitanjem razdiobe obdela u Istri — otkad nemaju više sami u svojim rukama škare i sukno. Ali za Boga, gospodo, zar nećete novinara ili nepratite naš javni život kad tvrdite, da Talijani nemaju više škare i sukno u svojim rukama! Ta pokazite nam jednim samim primjerom: gdje, u čemu, kako ili čim može naša stranka zapriječiti bilo koju odluku ili zaključak zem. odbora i zemelj. sabora? Kažite nam u kojem poslu ili pitanju imademo i mi komadić sukna ili komadić škara? Absolutno nigdje i u ničem. Čemu onda varati sami sebe i druge. Talijani jesu danas, kao što bijahu pred 20 godina absolutni gospodari koji u zem. saboru toll u zem. odboru.

Ovi vrše u jednom i drugom tjelu svoju vlast samostalno i samovoljno, bez obzira je li nam tim štete ili koriste. Dapače mi bi kazali, da oni idu baš uvijek za tim kako bi nam svuda i u svemu našli štetu.

Nadalje čitam u istom listu, da ćemo Talijanima otići za kojih desetak godina ove i one občine (spominju imena) nad kojima da će zapažati genij talijanstva! Doista neznam odakle g. pisac taj prorokanski duh. Dvojim da ga je nadahnulo u Istri, jer kad bi živio među nama i vidio kako se teško otimlje protivniku svaki pedlja zemlje pogotovo nebi ovako na lahko proficirao. Ali recimo da bi u istinu moglo što takova biti, da ćemo u istinu zadobiti one občine za kojih desetak godina, zar je mudro, zar je pametno, zar je taktički time protivnika strašiti i na pogibelj ga upozorivati? Ja držim da nije.

Prošle godine pokvarili su nam posap nekoji naši listovi kod nekih obćinskih iztora time, što su se protivnicima grazil i što su protivniku prije dobe i bez potrebe svoje osnove izdali. Tako ne postupaju oprezni i valjani vojskovođe već brbljave babetino, koje nemogu ništa tajna zadržati pa makar tim i samo sebi štetu nanesu.

Molimo dakle naše listove, da budu vrlo oprezni u procijenjivanju naših uspjeha i u podcijenivanju protivničke moći. Svoja uspjeha pridržimo rad je za sebe i sledimo u tom nase protivnike, koji psuju i grde svuda cesarsku vladu, b z čije pomoći bi bili odavna likvidirali.

Konačno još jednu želju a ta je, da se negrozimo onomu, koji je sto puta silniji od nas — jer imade sve, a mi ništa — jer se time izrugavamo smjehu i ruglu. (Iznesosmo ovo bez komentara, da se vidi nadmudrivanje g. dopisnika. — Ur.)

Narodni darovi. G. narodni zastupnik dr. Pero Magdić, odv. u Varaždinu, prigodom svoga nedavnoga posjeta u Malomu Lošnju, darovao je tamošnjem hrv. radničkom društvu „Zora“ 20 K, dječijom hrv. zabavistu 10 K, i družbinj škol 10 K, a isto tako družbinj škol u Velikom Lošnju 10 K — ukupno 60 K.

Blaženih talijanskih klastriroci. Bit će valjda 15—20 godina što dolaze u Istru

na poziv zemaljkoga odbora u Poreču skoro svake godine klastriroci maslina i voćka iz Pize i drugih mjesta Italije. U Istri proborave 3—4 čedna, oklaštire masline i voćke u kojem talijanskom kraju Istre, za služe lipeh groša, pak se pobere kući.

Mi nebihmo imali ništa proti tomu kad bi se 4, 5, makar i 10 godina pozivalo te blažene klastriroce u našu pokrajinu i na račun zemlje, al da se ima to klastrenje od strane tuđjih podanika opovetati za toliko godina, toga nemožemo mi jednostavno ljudi pojmiti.

To klastrenje nemože, po našem nemjerodavnom sudu biti tako teško, toll znanstveno il umjetno a da mu se nebi mogli prideliti za toliko godina i naši istarski gospodari i vlasnici maslina, voćka itd. Ta nisu valjda istarski poljodjelci i gospodari sami tukci a njihovi talijanski drugovi sami filozofi.

U ostalom što čini ono 15—20 mladića na gospodarskom pokušalistu u Poreču, koji se tamo već i vježbaju, teoratički i praktički već desetke godina u svih strukah gospodarstva? Zar se ih nije moglo svake godine bar polovicu podučiti i izvježbati (također u čišćenju i klastrenju maslina i voćka te bi oni svaki u svojem rodnom mjestu mogli u tom svoje mladež i starije podučiti.

Da se je tako započelo desetak godina natrag, mogla je Istra imati bar stotinu bh blaženih klastriroca. Ovako se troši godimice skoro na stotine kruna zemaljkog novca za tuđe državljane, dočim bi taj novac mogao ostati doma i biti upotrebljen za koju od hiljade potreba, što ih imade istarski poljodjeljac. Tako bi bilo doma više novca a manje sramote, što nije tobož istarski poljodjeljac i posjednik kadar učiniti ono, što čini njegov drug iz Italije.

Odbor za pobijanje malarije u Dalmaciji i Istri. Na pobudu ministarstva unutornjih posala obdržavala se je dne 26 i 27. p. mj. u Beču sjednica za pobijanje malarije u južnim predjelima monarkije, pod predsjedanjem odjelnog ministar. predstojnika pl. Heina. Prisustvovali su ministarjalni zdravstveni savjetnik Illing, kotarski liečnik dr. Palčić, te predstavnici vrhovnog zdravstvenog vieća prof. dvorski savjetnik dr. Weichselbaum i dvorski savjetnik dr. Jaksch iz Praga. Naročito su bili pozvani namjesničevni zdravstveni izvjestitelj dr. Gijvanović iz Zadra, kotarski nadliečnik dr. Malvić iz Spjleta, kotarski liečnik dr. Battara iz Zadra, obćinski liečnik dr. Marušić iz Drniša, namjesničevni zdravstveni izvjestitelj dr. Cellerbriai iz Trsta, kotarski liečnik dr. Donauberger i privatni liečnik dr. Braun i napokon mag. pharm. Anton Hellerich.

Na ove strukovnjake postavljeno je dvanaest pitanja, na koje su oni po svom izkustvu imali da odgovore. Pri svakom pitanju razvila se živahna rasprava. Istaklo se je, da je dosadašnja akcija prilično uspjela, a zdravstveno je povjerenstvo predložilo još energičnije mjere za pobijanje ove bol sti.

Srednjoškolska mladež u Dubrovniku za Družbu Sv. Ćirila i Metoda za Istru. Družbino je ravnateljstvo primilo ovih dana od srednjoškolske mladeži u Dubrovniku pismo stijedećeg sadržaja: Stanje našeg bijednog i zapuštenog istarskog naroda, koji već od nekoliko decenija stropi pod tuđjinskim jarmom, pobudilo je u nama bratsku ljubav i potaklo da što većim radom pomognemo domorodnu ustanovu, koja se brine za dobrobit i boljštak istoga.

Da! probudili smo se iz dugogodišnjeg sna, te smo godinom 1908. stali marno kupiti članarinu, obol, na oltar prosvjete.

Akademija koju smo priredili dne 21. 2. tek. god. u Sokolani u korist naše Družbe uspjela je u moralnom i materijalnom pogledu sjajno.

S obzirom, da biste Vi novac, koji smo marno sakupili, mogli već sada zgodno upotrijebiti, šaljemo Vam po zaključku glavne skupštine prvi dio 1000 K.

Rad će naš i unaprijed biti posvećen svetoj ideji i t. d. Družbino je ravnateljstvo primilo priposlatah mu 1000 kruna, na čemu je srdačno zahvalilo dubrovačkoj omladini. Toj vrijednoj omladini zahvaljujemo mi i ovim putem i želimo, da bi se u njezin primjer ugledala i druga mladež, te što većma poradila oko napredka ove naše tako potrebne družbe. Čast dubrovačkoj omladini!

Ravnateljstvo družbe Sv. Ćirila i Metoda za Istru primilo je nadalje sljedeće prinose:

Gđja. Josipa Jelušić isplatila je zapis blagopokojnog Frana Dukića iz Kastva K 2000. Gosp. dr. Milan Kressor isplatio je zapis blagopokojnoga dra. Krunoslava Bobinea iz Zagrebu K 1000. Gosp. Ivan Benigar prof. u Zagrebu, sabranih u raznim zgodama K 40. G. Konstatin Ježica u Opatiji, u počast svoje blagopok. majke K 100. Tončica i Jelica Janežić, sabrale prigodom čajne večeri u Nar. Domu u Voloskom K 19.46. Gosp. dr. Konrad Janežić u Voloskom daruje K 6. Hrvatski Akademski Klub u Zadru zadnji obrok utemeljiteljine svote K 50. Abiturijenti hrv. gimnazije u Zadru škol. godina 1907/08. sabranih među sobom K 325. Gosp. dr. Milan Lončar u Varaždinskim Toplicama, u raznim zgodama sakupljenih K 58. Isti gospodin, sakupljenih u kući g. G. Horge K 10. Dr. Janežić, sabranih u iki dne 24/2 K 7. Dr. Janežić daruje K 3. G. Korbolik Franjo u Vinkovcih, sakupljenih po gđjici. Antoniji Rittmeier u svatovih svoje sestre K 8.60. Gosp. Josip Dražonović kr. kol. sudac u Gospiću, sakupljenih K 7. Dr. Pero Magdić u Varaždinu, sakupljenih po g. J. Hanaš K 2. Gosp. Ivan Nežić družbin učitelj u Livadama, sakupljenih na skupštini družbine podružnice u Sovinštini K 19.20. G. Petar Priškić u Opatiji, daruje ostatak računa K 4.80. G. dr. P. Magdić sakupljenih među mesarskim obrtnicima u Varaždinu K 10. Gosp. dr. Vladimir Prebeg u Djakovu, isplaćuju zapis blagopok. Frana Šedivj 104.10. Zenska i muška podružnica u Voloskom, čist prihod od plesa priredjenog 1. valjaša ov. g. 558 kruna. Gosp. dr. Matko Trinajstić izruča sabranih kod glavne skupštine trgovačkog društva u Blažićih dne 28/II. ov. g. K 7. G. prof. Vjekoslav Spinčić šalje sakupljenih prigodom slavljenja imendana g. Matije Ilijaševića župnika župe Sv. Petra u Zagrebu na predlog g. Stjepana Zorea u Podgorači u Slavoniji K 144. Klub XIII. u Voloskom drugi obrok utemeljiteljine svote K 100. G. Fran Flego u Počekaj, sabranih u družbinj akribicli K 6. Gosp. Ivan Rabar rav. gimnazije u Osijeku K 12.60. G. Antun Vagner predsjednik hrv. pripomoćnog društva obrtnika šalje sabranih među članovi spomenutog društva K 8.40. Gosp. Antun Briški u Brodu na Kupi, sakupljenih na oprostnoj večeri učitelja g. Josipa Moćana K 24. G. Ivan Nežić u Livadama, sabranih na skupštini tamošnjoj podružnice K 28. G. dr. P. Magdić šalje sakupljenih po g. Ivanu Tončiču mag. pharm. ne svatovima g. A. Ciglaru u Klanjcu K 3. Gđjica. Ljubica Puhalo družbina učiteljica u Sv. Marini, sabrala u raznim zgodama K 10.80. Gosp. K. M. Vučkelić trgovac u Voloskom, prigodom kumovanja kćerki g. Dragutina Bradaske, na njegov predlog sabranih K 8.01. Hrvataka Čitaonica u Dvoru, sakupljenih na oprostnoj večeri kr. sudb. pristava Vladimira Malvića premjestenog u Dugoselo K 16. Gosp. Tarnik Zvanko u Alleghony (Amerika) šalje na njegov predlog sabranih prigodom slavljenja rođendana g. Dragutina Krmpotića K 50. (10 dol.). Družbina podružnica u Dubrovniku u imo članarine i prinosa K 320. G. Gratić Gašpar u Opatiji K 2. Nadalje primilo je naše Ravnateljstvo po

tpore općinskih poglavarstva i novčanih zavoda: Varaždinska štodična K 20. Opć. u Brinju K 10. Opć. Dugoselo K 10. Vinkovačka Eskomptna banka K 20. Pučka dionička štodična Novogradska K 35. Opć. Lekenik K 20. Općina Županja K 20. Općina Modruš K 10. Općina Crikvenica K 20. Opć. Slunj K 20. Pučka štodična dioničarskog društva u Jaski K 40. Cino-vrnička zadruga u Petrinji K 100. Novogradska štodična K 25. Gradjanska dionička štodična u Daruvaru K 100. Jastrebarska dionička štodična u Jaski K 50. Županijska štodična K 25. Gradsko poglavarstvo u Zagrebu K 200. Napried za družbu!

Kod koga ćemo kupovati na Blicot! Kod onoga Hrvata, koji će staviti i na svojoj poslovnicu hrvatski napis. — Prigodom naredbe glede natpisa na tablama stavlja u „R. G.“ jedan trgovac-Hrvat sljedeći predlog: Svi trgovci, koji hrvatski čute, a imaju svoju tvrtku na Rieci, morali bi svoje table ukrasiti jedino svojim hrvatskim imenom i prezimenom, ne napomenuvši vrst trgovine i robe, koji prodaju. Ovaj predlog i mi usvajamo, jer nije od poltrebe na tabli istaknuti, što se u dotičnom dućanu kupiti može, budući da to sami izlozi govore.

Krasan uspjeh! U nedolju obdržavala je „Tržaska posujitnica in hranilnica“ svoja godišnja glavnu skupštinu, na kojoj je odbor izvijestio, da je to narodno novčano društvo imalo god. 1908. čistoga dobitka K 88.234.22.

Dogovor radi uredjenja rieke Mirne. Pošto je zakon za uredjenje Mirne i pritoka Botonija potvrđen, sastali su se prošloga čedna na namjesničtvu u Trstu odaslanici zanimanih ministarstva, te izvjestitelji namjesnički i odaslanici zemelj. odbora, da viedaju pod predsjedničtvom g. namjestnika o ugovoru, što se imade sklopiti u smislu zemaljkog zakona između vlade i zemaljkog odbora za Istru. Taj ugovor imade sadržavati potanke uvjete o roku, u kojem mora radnja biti gotova, kako se ima radnju provesti, kada valja izplatiti pojedine obroke, koliko će imati upliva na taj posao vlada a koliko zem. odbor i koliko vodogradna zadruga.

Na sjednici postignuto je potpuno sporazumljenje u svim točkama ugovora, koji mora biti sada i od nadležnih oblasti potvrđen. Čim bude odobren gradjevni nacrt, kako je predvidjen u zakonu, započeti će odmah radnja. To je tim potrebitije ne samo radi samog uredjenja, koje se toliko zavlači, već osobito i radi toga, što bi tom velikom radnjom siromašno stanovništvo Istre baš ove godine silno trebalo zaradnje a da se uzmogne time do nove žetve prehraniti.

Vinarski nadzornik za Primorje. Ministar za poljodjelstvo imenovao je vinarskog pristava g. Josipa Zabavnika u Graecu vinarskim nadzornikom za Primorje drugog reda.

Izpitni usposobljenja za pučke i gradjanske škole započeti će pred e. kr. izpitnim povjerenstvom na učiteljstvu u Koprnu dne 3. maja o. g. Redovito podkripljena molba za pristup k izpitu imadu se poslati najdulje do 28. aprila o. g. ravnateljstvu izpitnog povjerenstva u Koprnu.

Pozor hrvatske i slovenske obćine Istre! Naši Talijani ustrojili su u novije doba novo društvo, tobož zabavno poučno društvo pod imenom „Istarski izletnici Monte Maggiore“. To bi imalo, biti tobož planinsko društvo. Ono imade središte u Pazinu, a podružnice jesu već u Vodnjanu, Buzetu, Motovunu i t. d., a biti će ih jošte. Kad bi to društvo imalo samo onu svrhu koja mu je u pravilima označena, to jest zabavu i pouku — rekli bismo: to je njih posao i mirna Bosna. Ali pošto znamo iz gorka izkustva, da su svi koraci naših Talijana uporeni jedino tamo, da ovu našu zemlju prikažu u izključivo talijanskom svijetu i da potalijane nesamo našu djecu i odrasle, koje mogu, već da